

Olsztyn, 5 grudnia 2019 r.

PS-VI.431.1.79.2019.SM

Pan
Tomasz Domżański
Dyrektor
Powiatowego Centrum
Pomocy Rodzinie
w Elblągu

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego nr FK-IV.0030.1025.2019 z dnia 30 października 2019 roku /**akta kontroli str. 1/** zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w składzie:

1. Stella Maścianica – główny specjalista, kierująca zespołem kontrolnym,
2. Bogdan Caruk – główny specjalista,

przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Elblągu, z siedzibą pod adresem: ul. Komeńskiego 40, 82-300 Elbląg. Czynności kontrolne rozpoczęto w dniu 13 listopada 2019 roku i zakończono w dniu 15 listopada 2019 roku.

Zakresem przedmiotowym kontroli objęto organizację wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w świetle przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. 2019 poz. 1111 ze zm.), zwanej dalej ustawą lub ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym użyto następujących skrótów:

3. PCPR / Centrum / Organizator / kontrolowana Jednostka / Jednostka – co oznacza: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Elblągu, wyznaczone przez Starostę Elbląskiego na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie elbląskim,
4. Dyrektor / Dyrektor PCPR / Dyrektor kontrolowanej Jednostki – co oznacza: Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Elblągu – pana Tomasza Domżańskiego,
5. Kierownik / Kierownik Zespołu – co oznacza: Kierownika Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Elblągu – panią Magdalenę Paradowską,

6. Zespół – co oznacza: Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Elblągu,
7. koordynator – co oznacza: koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, o którym mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zatrudnionego w PCPR,
8. osoby sprawujące rodzinną pieczę zastępczą / rodzinną pieczę zastępczą / rodzina sprawująca pieczę zastępczą – co oznacza: rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka, o których mowa w art. 39 ust. 1 ustawy,
9. Regulamin – co oznacza: Regulamin Organizacyjny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Elblągu,
10. Powiat – co oznacza: Powiat Elbląski.

Kontrola obejmowała okres od dnia 1 stycznia 2018 roku do dnia jej zakończenia. Fakt jej przeprowadzenia odnotowano w rejestrze prowadzonym przez Jednostkę. Kontrolę przeprowadzono w obecności pana Tomasza Domżańskiego – Dyrektora PCPR oraz pani Magdaleny Paradowskiej – Kierownika Zespołu, upoważnionego do udzielania informacji i wyjaśnień w zakresie sprawowanej kontroli **/akta kontroli str. 2/**. Ustaleń dokonano w oparciu o analizę prowadzonej w Jednostce dokumentacji merytorycznej, informacje i wyjaśnienia przekazane bezpośrednio przez wyżej wymienione osoby oraz akta osobowe w zakresie dokumentacji potwierdzającej kwalifikacje zawodowe koordynatorów i psychologa.

Działalność Jednostki w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami i uchybieniem**.

USTALENIA KONTROLI

1. Przedmiot kontroli w dokumentach organizacyjnych kontrolowanej Jednostki.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Elblągu, wyznaczone przez Starostę Elbląskiego na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie, w okresie objętym kontrolą działało na podstawie:

- Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Elblągu, przyjętego Uchwałą Nr 35/2016 Zarządu Powiatu w Elblągu z dnia 17 maja 2016 roku, ze zmianami z dnia 12 listopada 2016 r. oraz 16 maja 2017 r. **/akta kontroli str. 3-40/**,
- Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Elblągu, przyjętego Uchwałą Nr 77/2018 Zarządu Powiatu w Elblągu z dnia 25 września 2018 roku, ze zmianą z dnia 12 marca 2019 r. **/akta kontroli str. 41- 75/**.

W Regulaminie wskazano zadania Organizatora wynikające z ustawy, w tym w zakresie wsparcia udzielanego rodzinnej pieczy zastępczej. W strukturze organizacyjnej kontrolowanej Jednostki wyodrębniono Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej i określono zakres jego działań. Szczegółowe zadania realizowane przez pracowników Organizatora, zatrudnionych w oparciu o umowę o pracę, określone były w ich zakresach czynności, natomiast w przypadku pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o świadczenie usług – w dokumencie pn.

„zadania do wykonania w związku z zawarciem umowy cywilno-prawnej”, stanowiącym załącznik do umowy /**akta kontroli str. 76-109/**.

Kontrolujący nie wnieśli uwag do treści Regulaminu.

2. Stan zatrudnienia pracowników Organizatora realizujących zadania z zakresu udzielania wsparcia rodzinnej pieczy zastępczej.

Zgodnie z wykazem przedłożonym kontrolującym, stanowiącym **akta kontroli str. 110-119**, w okresie objętym kontrolą zadania z zakresu udzielania wsparcia rodzinnej pieczy zastępczej w kontrolowanej Jednostce realizowali:

- Kierownik Zespołu – w wymiarze 1 etatu,
- specjalista pracy z rodziną – w wymiarze 1 etatu,
- pracownik II stopnia wykonujący zadania w ramach prac interwencyjnych – w wymiarze 1 etatu,
- pomoc administracyjna – w wymiarze 1 etatu,
- psycholog – wykonujący swoje zadania na podstawie umowy o świadczenie usług,
- pedagog – wykonujący swoje zadania na podstawie umowy o świadczenie usług,
- doradca zawodowy – wykonujący swoje zadania na podstawie umowy o świadczenie usług,
- inspektorzy – dwie osoby, łącznie w wymiarze 2 etatów,
- koordynatorzy – osiem osób, wykonujących swoje zadania na podstawie umowy o świadczenie usług, co jest zgodne jest z zapisami art. 79 ust 2 ustawy.

3. Zgodność zatrudnienia koordynatorów z wymaganymi kwalifikacjami oraz zapewnienie im szkoleń, mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji.

Ustalono, że osoby zatrudnione na stanowisku koordynatora spełniały wymogi kwalifikacyjne określone w art. 78 ust. 1 pkt 1 ustawy tj. posiadały odpowiednie wykształcenie. W przypadku wszystkich ww. osób zweryfikowano, czy zgodnie z art. 78 ust. 1 pkt 4 ustawy, nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe. Analiza dokumentacji kadrowej wykazała jednakże, że w przypadku jedynie dwóch koordynatorów sprawdzono, czy spełniają wymogi określone w art. 78 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy, tj. nie są i nie byli pozbawieni władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest i nie była im zawieszona oraz wypełniają obowiązek alimentacyjny – w przypadku, gdy taki obowiązek w stosunku do nich wynika z tytułu egzekucyjnego. W aktach osobowych pozostałych sześciu koordynatorów brak było potwierdzenia spełniania przez nich ww. warunków.

Kierownik, w trakcie trwania czynności kontrolnych przyjął stosowne oświadczenia w sprawie spełniania ww. warunków od trzech zatrudnionych w dacie kontroli koordynatorów, jednakże przyjęcie oświadczeń od pozostałych koordynatorów było niemożliwe z uwagi na to, że nie byli już zatrudnieni w kontrolowanej Jednostce. Zgodnie z wyjaśnieniem stanowiącym

akta kontroli str. 120-121, przyczyną powstania tej nieprawidłowości było niedopełnienie przez Kierownika obowiązków służbowych wynikających z jego zakresu czynności. Nieprawidłowość ta mogła skutkować wykonywaniem zadań koordynatora przez osobę niespełniającą ustawowo określonych warunków.

Ustalono, że koordynatorzy, zgodnie z art. 79 ust. 3 i 4 ustawy, nie prowadzili postępowań z zakresu świadczeń realizowanych przez Powiat oraz ich praca nie była łączona z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego **/akta kontroli str. 86-90, 118/**.

Organizator, zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 14 a, umożliwiał koordynatorom systematyczne podnoszenie ich kwalifikacji poprzez zapewnienie udziału w szeregu szkoleń, których wykaz stanowią **akta kontroli str. 122-124**.

4. Charakterystyka rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie.

W okresie objętym kontrolą na terenie Powiatu funkcjonowało łącznie 96 rodzin zastępczych, w tym: 55 spokrewnionych, 37 niezawodowych, 3 zawodowe i 1 zawodowa specjalistyczna oraz rodzinny dom dziecka. Ponadto ustalono, że w dacie kontroli w Powiecie funkcjonowało łącznie 70 rodzin zastępczych oraz rodzinny dom dziecka, z czego 43 rodziny zastępcze oraz rodzinny dom dziecka objęci byli wsparciem koordynatora, natomiast 27 rodzin pozostawało pod opieką Organizatora **/akta kontroli str. 125/**.

5. Zapewnienie wsparcia koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

W kontrolowanej Jednostce nie wprowadzono, w formie wewnętrznych zarządzeń, odrębnych regulacji dotyczących pracy koordynatorów, rodzaju sporządzanej przez nich dokumentacji, czy też sposobu jej prowadzenia. W oparciu o analizę dokumentacji ustalono, że koordynatorzy pracowali nie więcej niż z 15 rodzinami, co zgodne jest z zapisami art. 77 ust. 4 ustawy.

Z wyjaśnień Kierownika wynika, że każda nowopowstała rodzina sprawująca pieczę zastępczą informowana była przez Organizatora ustnie, że może zostać objęta, na swój wniosek, opieką koordynatora **/akta kontroli str. 126-128/**. Ustalono, że w każdym badanym przypadku rodzina sprawująca pieczę zastępczą, która objęta była opieką koordynatora, składała przed jego przydzieleniem pisemny wniosek. We wniosku nie wskazywała, opieką którego koordynatora konkretnie chciałaby zostać objęta. Następnie Organizator pisemnie informował ww. rodzinę o przydzieleniu jej opieki koordynatora, wraz z podaniem imienia i nazwiska osoby, która będzie sprawować tę funkcję **/akta kontroli str. 130-133/**. Wyznaczenie koordynatora następuje co do zasady po uprzednim zasięgnięciu opinii zainteresowanej rodziny sprawującej pieczę zastępczą, a zatem jeżeli we wniosku o ustanowienie takiej opieki brak jest wskazania, który koordynator powinien ją sprawować, wówczas Organizator obowiązany jest taką opinię pozyskać. Na pytanie kontrolujących, w jaki sposób Organizator zasięgał opinii osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą przed wyznaczeniem koordynatora Kierownik wyjaśnił, że zanim osoby te złożyły wniosek, przedstawiani byli im koordynatorzy, którzy mogliby świadczyć im swoją opiekę. Nadmienić tu należy, że wyznaczając koordynatora dla

danej rodziny, Organizator kierował się terenem działania koordynatora (koordynator obejmował co do zasady swoją opieką rodziny zamieszkujące w tej samej okolicy) oraz liczbą rodzin, z którymi już współpracuje. Po zapoznaniu się z koordynatorem rodzina zdecydowała, czy chce złożyć wniosek o przydzielenie jego wsparcia, co w ocenie Organizatora stanowiło wyrażenie opinii i aprobaty przez rodzinę /**akta kontroli str. 126-128**/. Kontrolujący stwierdzili jednakże, że wyrażenie opinii przez rodziny sprawujące pieczę zastępczą nie było w żaden sposób udokumentowane, co budzi wątpliwości, czy opinie te były każdorazowo zasięgane. Przyczyną powstania uchybienia była niewłaściwa praktyka Organizatora w zakresie dokumentowania działań podejmowanych w obszarze udzielania wsparcia rodzinnej pieczy zastępczej. Wszystkie działania w omawianym zakresie wymagają zachowania formy pisemnej, ponieważ ta zapewni możliwość ewentualnej ich weryfikacji. Pomimo uchybienia praktyka ta nie wywołała negatywnych skutków w realizacji zadań.

Jak wynika z wyjaśnienia Kierownika do 31.03.2019 roku w Centrum zatrudnionych było łącznie pięciu koordynatorów, którzy obejmowali swoim wsparciem wszystkie osoby sprawujące rodzinną pieczę zastępczą. W związku z wypowiedzeniem umowy o świadczenie usług przez jednego z koordynatorów oraz przeniesieniem jednego z koordynatorów na stanowisko specjalisty pracy z rodziną, 27 rodzin sprawujących pieczę zastępczą zostało pozbawionych wsparcia koordynatora. Wszystkie te rodziny zostały objęte wsparciem specjalisty pracy z rodziną, pomimo że złożyły stosowny wniosek o objęcie ich wsparciem koordynatora, co stanowi nieprawidłowość. Z wyjaśnienia Kierownika wynika, że w ocenie kontrolowanej Jednostki rodziny te nie zostały pozbawione opieki koordynatora, a jedynie opieka ta została zastąpiona wsparciem ze strony specjalisty pracy z rodziną, który wykonuje zadania koordynatora zgodnie z art. 77 ustawy /**akta kontroli str. 134-141**/. Nieprawidłowość ta wynika zatem z błędnej interpretacji przepisów prawa. Zgodnie z art. 77 ustawy osoby sprawujące rodzinną pieczę zastępczą, które złożą wniosek o objęcie ich opieką koordynatora, powinny mieć obligatoryjnie zapewnione takie wsparcie. Organizator wykonuje zadania koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej wyłącznie w stosunku do osób, które nie złożyły wniosku o przydzielenie im koordynatora. Ponadto na podstawie szczegółowej analizy dokumentacji dwóch rodzin sprawujących pieczę zastępczą ustalono, że nie zrezygnowały one z opieki koordynatora, a zostały jedynie poinformowane pisemnie o objęciu ich wsparciem specjalisty pracy z rodziną w miejsce wsparcia koordynatora /**akta kontroli str. 142-143**/. Wskutek tej nieprawidłowości osoby sprawujące rodzinną pieczę zastępczą zostały pozbawione wsparcia koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, nie miały też możliwości wyrażenia swojej opinii w tej sprawie.

6. Organizacja wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej.

W zakresie organizacji wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu podejmowane były różnorodne działania, w szczególności z zakresu:

- a) **zapewnienia badań psychologicznych rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka:**

Stwierdzono, że osoby sprawujące rodzinną pieczę zastępczą, w każdym badanym przypadku, nie rzadziej niż co dwa lata, poddawane były badaniom psychologicznym, w wyniku których sporządzone zostały opinie o ich predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka **/akta kontroli str. 136-141, 144, 148-150/**.

Na podstawie analizy akt osobowych ustalono, że badania te przeprowadzane były przez psychologa, który posiadał tytuł zawodowy magistra na kierunku psychologia oraz co najmniej 2-letnie doświadczenie w poradnictwie rodzinnym, zgodnie z zapisami art. 46 ust. 3 oraz 42 ust.1 pkt 5 lit. b ustawy.

b) zapewniania rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby:

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą PCPR zapewniał osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą szkolenia mające na celu podnoszenie ich kwalifikacji, które prowadzili pracownicy Centrum oraz specjaliści zewnętrzni. W tym czasie zrealizowano następujące szkolenia **/akta kontroli str. 144-145/**:

- „*Efektywne funkcjonowanie rodzin zastępczych w sytuacjach problemowych*” – przeprowadzone w dniu 18.04.2018 r., skierowane do wszystkich osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą w Powiecie, uczestniczyło w nim 6 osób,
- „*Praca z dzieckiem trudnym i z niepożądanym zachowaniem*” – przeprowadzone w dniu 05.10.2018 r., skierowane do niezawodowych oraz zawodowych rodzin zastępczych, uczestniczyło w nim 11 osób,
- „*Przemoc rówieśnicza: profilaktyka, identyfikacja i interwencja*” – przeprowadzone w dniu 13.11.2018 r., skierowane do wszystkich osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą w Powiecie, uczestniczyło w nim 10 osób,
- „*Doskonalenie umiejętności wychowawczych*” – przeprowadzone w 2019 roku, udział wzięło w nim 8 osób.

Organizator każdorazowo pisemnie zapraszał na szkolenie wszystkie osoby sprawujące rodzinną pieczę zastępczą, do których było ono skierowane. Ponadto stwierdzono, że zapewniał osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą szkolenia mające na celu podnoszenie ich kwalifikacji, uwzględniając ich potrzeby w tym zakresie **/akta kontroli str. 126-128, 151-162/**.

c) zapewnienia pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych:

Ustalono, że w kontrolowanej Jednostce funkcjonowała jedna grupa wsparcia, prowadzona przez zatrudnionego w niej psychologa. W okresie objętym kontrolą, w siedzibie Centrum, odbyły się cztery spotkania – dwa w 2018 roku oraz dwa w 2019 roku. Grupa wsparcia skierowana była do zawodowych i niezawodowych rodzin zastępczych oraz prowadzących

rodzinny dom dziecka, w jej spotkaniach uczestniczyły zawodowe i niezawodowe rodziny zastępcze /akta kontroli str. 145, 163-165/.

Z wyjaśnień Kierownika wynika, że częstotliwość spotkań grupy wsparcia wynikała z potrzeb osób w niej uczestniczących, które o swoich oczekiwaniach w tym zakresie informowały psychologa podczas spotkania grupy. Poinformował ponadto, że spokrewnione rodziny zastępcze informowano o możliwości utworzenia grupy wsparcia przeznaczonej dla spokrewnionych rodzin zastępczych za pośrednictwem koordynatorów oraz podczas posiedzeń zespołu ds. oceny sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej, jednakże nie wyrażały one chęci utworzenia takiej grupy i uczestniczenia w jej spotkaniach /akta kontroli str. 126,128/.

Stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą w PCPR nie funkcjonowały rodziny pomocowe. Jak wynika z wyjaśnień Kierownika oraz analizy dokumentacji, Centrum podejmowało działania mające na celu pozyskania osób chętnych do pełnienia funkcji rodziny pomocowej, jednakże nie odnotowano żadnego zainteresowania tą formą wsparcia. Ponadto w okresie objętym kontrolą, żadna z zawodowych rodzin zastępczych oraz prowadzący rodzinny dom dziecka nie złożyli wniosku o udzielenie im urlopu wypoczynkowego, nie nastąpiła więc konieczność zapewnienia opieki rodziny pomocowej wychowankom pieczy zastępczej /akta kontroli str. 145, 126-129, 177/.

d) organizowania dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy:

Zgodnie z art. 66 ust. 1 ustawy przy zapewnianiu pieczy i wychowania dzieciom umieszczonym w rodzinnej pieczy zastępczej oraz wykonywaniu innych czynności związanych z realizacją zadań rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka, osoby sprawujące rodzinną pieczę zastępczą, mogą korzystać z pomocy wolontariuszy, organizowanej przez Organizatora.

Stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą PCPR nie zapewniał rodzinnej pieczy zastępczej pomocy wolontariuszy. Z wyjaśnień Kierownika złożonych w tej sprawie oraz analizy dokumentacji wynika, że Organizator w piśmie wystosowanym do osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą informował o możliwości skorzystania ze wsparcia wolontariuszy, prosząc jednocześnie o zgłaszanie potrzeb w tym zakresie. W okresie objętym kontrolą nie zostały zgłoszone potrzeby w tym zakresie. Kierownik poinformował także, że w przypadku zgłoszenia zapotrzebowania na tę formę wsparcia PCPR podjąłby działania w kierunku nawiązania współpracy z Regionalnym Centrum Wolontariatu w Elblągu /akta kontroli str. 126, 128, 166-167/.

e) prowadzenia poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej:

Stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą poradnictwo specjalistyczne skierowane do osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą świadczone było przez psychologa, pedagoga oraz doradcę zawodowego, zatrudnionych przez Organizatora.

Psycholog, zatrudniony przez Organizatora na podstawie umowy o świadczenie usług, dyżurował, co do zasady, w poniedziałki w godzinach 8.00-11.00 oraz czwartki w godzinach 11.30-13.30, jednakże w zależności od potrzeb, dostępny był także w innych dniach i godzinach. Do zadań psychologa należało min. prowadzenie poradnictwa psychologicznego dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, zapewnienie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego oraz sporządzanie diagnoz psychofizycznych dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej. Ponadto psycholog sporządzał opinie o posiadaniu przez osoby sprawujące rodzinną pieczę zastępczą predyspozycji i motywacji do pełnienia tej funkcji **/akta kontroli str. 85/**. Jak wynika z informacji udzielonych przez Kierownika, psycholog w ramach udzielania pomocy psychologicznej w 2018 r. odbył 33 spotkania indywidualne z 28 osobami sprawującymi rodzinną pieczę zastępczą, w roku 2019 odbyły się 33 indywidualne spotkania z osobami sprawującymi rodzinną pieczę zastępczą. W ramach świadczonego poradnictwa psycholog udzielał ww. osobom porad i wsparcia w zakresie stanu ich zdrowia psychicznego, zgłaszanych problemów wychowawczych z dziećmi oraz problemów osobistych. Psycholog nie prowadził terapii, w razie takiej konieczności wskazywał ww. osobom poradnie specjalistyczne, w których można było przeprowadzić szczegółową diagnozę lub podjąć odpowiednią terapię **/akta kontroli str. 145-146/**. Psycholog w prowadzonej przez siebie dokumentacji dotyczącej świadczonego poradnictwa odnotowywał: datę spotkania, imię i nazwisko osoby korzystającej z poradnictwa, wiek tej osoby, ilość odbytych wizyt oraz ilość członków rodziny tej osoby **/akta kontroli str. 168-173/**.

Pedagog wykonywał swoje zadania na podstawie umowy o świadczenie usług. Dyżurował w siedzibie Centrum w poniedziałki, w godzinach 08.00-15.00. Z analizy dokumentacji wynika, że pedagog nie świadczył indywidualnego poradnictwa pedagogicznego dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą. Do jego zadań należało sporządzanie sprawozdań o całokształcie sytuacji osobistej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej, czynny udział w konsultacjach dotyczących oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej, opiniowanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej na zlecenie sądu oraz przekazywanie koordynatorom oraz pozostałym pracownikom Zespołu uwag i wskazówek w zakresie postępowania w indywidualnych przypadkach dotyczących trudności występujących w rodzinnej pieczy zastępczej **/akta kontroli str. 91/**. Kierownik poinformował ponadto, że pedagog udzielał porad bezpośrednio osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą podczas posiedzeń zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej, gdy wystąpiła taka potrzeba.

Doradca zawodowy zatrudniony był na podstawie umowy zlecenia i w okresie objętym kontrolą wykonywał swoje zadania od 01.01.2018 r. do 28.02.2019 r. Jego działalność polegała na: udzielaniu indywidualnych porad edukacyjnych i zawodowych uczniom, osobom dorosłym, osobom bezrobotnym, przygotowaniu do wyboru odpowiedniego zawodu oraz drogi dalszego kształcenia, opracowaniu indywidualnego planu kariery edukacyjno-zawodowej, przygotowaniu osób uczących się do przyjęcia roli pracowników, określeniu psychofizycznych

cech klienta i jego sytuacji życiowej oraz wcześniejszego doświadczenia zawodowego, określeniu potencjału zawodowego poprzez analizę potrzeb, zdolności oraz posiadanych umiejętności, analizie rynku pracy oraz rynku usług edukacyjnych pod kątem potrzeb i możliwości klienta, wspieraniu rozwoju klienta i pomocy w odnalezieniu właściwej dla niego ścieżki zawodowej i podporządkowanych jej działań edukacyjnych **/akta kontroli str. 76/**. Doradca zawodowy w 2018 roku udzielił 25 porad edukacyjno-zawodowych dla 5 osób, głównie rodziców biologicznych dzieci przebywających w pieczy zastępczej **/akta kontroli str. 146/**.

Ponadto od września br. na terenie Centrum odbywały się zajęcia TUS – Trening Umiejętności Społecznych. W zajęciach uczestniczyło trzech wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej **/akta kontroli str. 145/**.

f) zapewnienia pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego:

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą żadna z osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą nie korzystała z poradnictwa prawnego. Z wyjaśnień Kierownika wynika, że osoby sprawujące rodzinną pieczę zastępczą informowane były przez koordynatorów oraz podczas posiedzeń zespołu ds. oceny sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej o możliwości korzystania z bezpłatnych porad prawnych udzielanych w dwóch punktach prawnych w Starostwie Powiatowym w Elblągu.

Osoby sprawujące rodzinną pieczę zastępczą w badanym okresie nie zgłaszały potrzeby skorzystania z poradnictwa prawnego. W przypadku, gdy wystąpiła konieczność sporządzenia wniosku do sądu, np. o ustalenie kontaktów dziecka z rodzicami biologicznymi, zasądzenie alimentów, pomocy w jego sporządzeniu udzielali pracownicy Zespołu **/akta kontroli str. 146-147 /**.

g) zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego:

Ustalono, że PCPR zapewniał rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka dostęp do poradnictwa, mającego na celu zachowanie i wzmocnienie kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego.

W poddanym kontroli okresie w siedzibie Centrum zorganizowano łącznie pięć spotkań skierowanych do ww. osób, podczas których zatrudniony przez Organizatora psycholog udzielał poradnictwa mającego na celu zachowanie i wzmocnienie kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego. O spotkaniach tych informowane były wszystkie zawodowe i niezawodowe rodziny zastępcze oraz prowadzący rodzinny dom dziecka, uczestniczyły w nich natomiast chętne osoby **/akta kontroli str. 147, 174-176/**.

7. Uwagi i wnioski.

Mając na uwadze ustalenia kontroli wnioskować można, że PCPR w badanym okresie zapewniał osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą różne formy wsparcia, przewidzianego w art. 76 ustawy ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Prawidłowe funkcjonowanie rodzin sprawujących pieczę zastępczą, w tym w szczególności właściwe wypełnianie powierzonych im funkcji opiekuńczo-wychowawczych, wymaga zapewniania im stale różnorodnych form wsparcia. Uwzględniając dynamikę funkcjonowania rodzin oraz występujących trudności w sprawowaniu opieki nad powierzonymi im wychowankami, niezbędne jest ustawiczne rozwijanie zakresu wsparcia udzielanego przez Organizatora. Wobec powyższego rekomenduje się podejmowanie dalszych działań mających na celu zapewnienie rodzinnej pieczy zastępczej wszechstronnego, profesjonalnej pomocy, w szczególności poprzez tworzenie warunków do działania grup wsparcia, podejmowanie ustawicznych działań mających na celu utworzenie rodzin pomocowych oraz zapewnienie pomocy wolontariuszy.

W zakresie realizacji zadania polegającego na prowadzeniu poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, rekomenduje się podjęcie działań mających na celu zapewnienie wsparcia psychologicznego w szerszym zakresie oraz zapewnienie osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą możliwości korzystania z indywidualnego poradnictwa świadczonego przez pedagoga.

8. Zalecenia.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami i uchybieniem, działając w oparciu o art. 197d ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wnoszę o podjęcie przez Dyrektora, jako osoby odpowiedzialnej za ich powstanie, stosownych działań, mających na celu ich wyeliminowanie oraz realizację następujących zaleceń:

1. Dokonywać weryfikacji, czy osoba zatrudniona na stanowisku koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej spełnia wszystkie warunki określone w art. 78 ust. 1 ustawy.
2. Dokumentować zasięganie opinii osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą przed przydzieleniem jej koordynatora, o której mowa w art. 77 ust. 2 ustawy.
3. Wszystkim osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, które złożyły wniosek o objęcie ich opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, zapewnić jego wsparcie, zgodnie z art. 77 ust. 1 ustawy.

Kontrolowanej jednostce przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego i/lub zawartych w nim zaleceń pokontrolnych na zasadach określonych w art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Termin na wniesienie zastrzeżeń wynosi 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego

wraz z zaleceniami. W przypadku niezgłoszenia zastrzeżeń, proszę o poinformowanie Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia.

Podstawa prawna:

- § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477),
- art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. 2019, poz. 1111 ze zm.).

Z up. WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Joanna Kastrau

Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej
Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego
w Olsztynie

Stella Maścianica – główny specjalista

Bogdan Caruk – główny specjalista